

TILL SALSTA SLOTT OCH SALSTA BORG

Upplands fornminnesförenings vårutflykt 1943 företogs i det härligaste vårväder söndagen den 30 maj. Målet för färden var Salsta slott, dit föreningen inviterats av friherrinnan Wera von Essen. I samband med utfärden hölls årsmötesförhandlingar.

Avfärden skedde på söndagsmorgonen med tåg till anhalten Salstavägen, varifrån de omkring 300 färddeltagarna fotvandrade till Salsta slott. Här välkomnade från slottstrappan friherrinnan von Essen. Årsmötesförhandlingar vidtogo omedelbart i parken. De inleddes med att föreningens ordförande landshövding Linnér i ett tal vände sig till slottsfrun och framförde föreningens tack för inbjudan till Salsta. Landshövdingen

Bild 1. Färddeltagarna vid Salsta slott.

Bild 2. Från årsmötesförhandlingarna. Vid bordet ordf. landshövding Linnér och sekr. landsantikvarie Sundquist; t. h. friherrinnan von Essen, t. v. intendent Ålenius.

erinrade om att det i dessa dagar var jämnt 30 år sedan friherrinnan von Essen för första gången som maka till baron Fredrik von Essen gjorde sitt intåg på det anrika upplandsgodset. När hon vid sin makes sida for genom äreporten surrade nyckelharpor och sjöng fioler. I detta ögonblick knötos mellan tjugoåringen och befolkningen i Uppland det band, som åren sedan endast gjort starkare. Med den ställning hon då fick har hon rikt främjat strävandena på skilda kulturområden. De trettio åren ha varit fyllda av liv och verksamhet. Intet är, sade tal., mera glädjande än att vid detta jubileumstillfälle få erinra härom.

Sedan årsmötesförhandlingarna — varvid Olof Thunman valdes till föreningens hedersledamot och föreningens tjänstemän landsantikvarie Sundquist och intendent Ålenius höllo korta föredrag om sin verksamhet inom landskapet sistförflutet arbetsår — överstökats vidtog gemensam lunch i det gröna. Till den medförda matsäcken bjöd slottsfrun på mjölk och förfriskningar.

Bild 3. Den mäktiga Salsta borg bestiges.

Vid halv 2-tiden vidtogo visningar och demonstrationer. Deltagarna delade upp sig i grupper och besågo under friherrinnan von Essens och intendentens ledning Salsta slott med alla dess vackra inredningar och klenoder. I slottets jordvåning hade utställts prov på ull och lin från Salsta och därav förfärdigade produkter. Tillfälle gavs också för deltagarna att bese de berömda Salstafåren.

Så företogs under landsantikvariens ledning fotvandring till den 3,5 km. nordost om Salsta slott belägna Salsta borg, en av landskapet Upplands bäst bevarade stenborgar från forntiden. Den högt belägna borgen med dess dubbla vallmurar demonstrerades av föreningens vice ordförande prof. Sune Lindqvist. Föredragshållaren gav en orientering över det forntida borgväsendet och framhöll att fornborgarna antingen voro uppförda för direkt försvarsändamål eller som tillflyktsorter. Trots det dunkel som omger fornborgarna, deras uppgift och bemanning tror man sig veta att de under vissa tider besatts

av ungdomslag, vilka i derås egenskap av frivillig beredskapsstyrka för trakten närmast kunde betecknas som sin tids hemvärn.

Sedan Upplandssången unisont sjungits i borgen anträdde återfärden till Salsta, där vice ordföranden framförde gästernas tack till friherrinnan för hennes av alla färddeltagarna högt skattade värdskap. Man anträdde så fotvandring till Vattholma station till Uppsalatåget. Vid ankomsten till staden vidtog gemensam middag på Rullan under landshövding Linnérs presidium. Efter måltiden kåserade fil. lic. Lars Faxén över ämnet »Strövtåg i uppländska marker», vilket blev till en utomordentligt fängslande lektion i uppländsk naturkunskap. Särskilt uppskattades talarens stämningsbilder från fågellivet i skilda delar av landskapet. Till underhållningen i övrigt bidrog bl. a. ingenjör Axel Adling, som berättade självupplevda historier från sin barndom i Tegelsmorabygden. Först vid tiotiden på kvällen var den angenäma Salstadagen ett minne blott.

Sekr.